Mötesanteckningar samråd mänskliga rättigheter

Mötesdatum:	2021-09-15
Tid:	Klockan 13.00 – 16.00
Plats:	Digitalt i Teams.

Deltagande organisationer

Antidiskrimineringsbyrån Väst
Amnesty International
Individuell Människohjälp
Integrationsforum mot rasism/Antidiskrimineringsbyrån Fyrbodal
MÄN
RSFU Göteborg
Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa Region Väst
Svenska Röda Korset

Förhindrade organisationer

Göteborgs FN-förening
Göteborgs Interreligiösa Råd
Göteborgs Kyrkliga Stadsmission

Övriga deltagare

Ulla-Britt Hagström (L), beredningen för mänskliga rättigheter
Hanne Jensen (S), beredningen för mänskliga rättigheter (ersättare för Louise Åsenfors (S) på dagens möte)
Ann Wolmar, utvecklingsledare, Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer VKV
Jesper Svensson, regionutvecklare, avdelning social hållbarhet, Västra Götalandsregionen
Emma Broberg, regionutvecklare, avdelning social hållbarhet, Västra Götalandsregionen

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Dagordning	Ärende
1	**Incheckning och presentationsrunda** Mötets ordförande Ulla-Britt Hagström hälsade alla välkomna och förklarade dagens samrådsmöte öppnat. Vi gick därefter en runda där samtliga deltagare fick presentera sig, berätta om hur sommaren varit samt nuläge. Ny representant för föreningen RFSU Göteborg hälsades extra välkommen till samråd mänskliga rättigheter.
2	**Godkännande av dagordning, inklusive anmälan av övriga frågor** Dagordningen godkändes och inga övriga frågor anmäldes.
3	**Föregående mötesanteckningar – Emma Broberg** På samrådets föregående möte 19 maj gavs information om mål för social hållbarhet 2030 som VGRs regionfullmäktige antog 13 april. Fortsatt dialog kommer att hållas med beredningen för mänskliga rättigheters samråd i höst med fokus på hur samråden kan och vill bidra i genomförandet. För samråd mänskliga rättigheter föreslås denna diskussion hållas på kommande samrådsmötet 17 november. Föregående samrådsmöte besöktes vidare av Lars Paulsson och Agneta Eriksson, regionutvecklare på avdelning social hållbarhet. Lars och Agneta informerade om VGRs arbete med psykisk hälsa och suicidprevention, och tog emot samrådets inspel på området. Svenska Röda Korset stod för fördjupningen på mötet 19 maj med fokus på tortyrens effekter på människor och Svenska Röda Korsets arbete med att upptäcka tortyrskador på människor som kommit till Sverige som flyktingar. Samrådet upplevde fördjupningen som mycket givande och berörande. På föregående möte pratade vi också om den utvärdering av samrådens arbete under 2020 som gjordes via enkät. Ett förslag som lyftes i utvärderingen var tydligare återkoppling om hur olika inspel från samråden har tagits vidare i VGR. Emma fick i uppdrag att börja skissa på förslag till loggbok och den redovisades på dagens möte 15 september. Synpunkter som lämnades från samrådet på förslaget var att det är ett bra underlag att arbeta vidare med, bra underlag att ha när nya deltagare kommer in i samrådet, bra sätt att följa frågor. Det kan också vara bra att på samma sätt kunna följa inspel/synpunkter/frågor som lyfts från de andra samråden. Emma fortsätter att arbeta vidare med loggboken. *Förslaget till loggbok bifogas mötesanteckningarna.*

4	**Revidering av policy för ekonomiskt stöd till det civila samhället** Jesper Svensson, regionutvecklare avdelning social hållbarhet Samrådet har i kallelsen till dagens möte fått remissversionen av policyn för genomläsning. Jesper gav bakgrund till varför policyn revideras, dess roll och gick igenom policyns olika delar. Policyn följer följande rubriker: • Varför ekonomiskt stöd till det civila samhället • Förutsättningar för att erhålla ekonomiskt stöd • Vilka kan erhålla ekonomiskt stöd • Former för ekonomiskt stöd <u>Synpunkter som lämnades från samrådet i diskussionen var:</u> Antidiskrimineringsbyråerna kan inte söka verksamhets- och organisationsstöd från beredningen för mänskliga rättigheter. Kan policyn bidra till att se ramarna för detta på något annat sätt? Svår gränsdragning kring kontroll av till exempel samarbetspartners. Antidiskrimineringsbyråerna ser att detta ger upphov till bland annat islamofobi. Viktigt att policyn skrivs på ett så tydligt sätt som möjligt. Under avsnittet om när en inte kan få ekonomiskt stöd räcker det att en har bockat av en aspekt. Men om en kan få ekonomiskt stöd behöver en kunna bocka av samtliga aspekter som räknas upp, kan detta tydliggöras i skrivningarna? Bevisbördan som policyn ställer på föreningslivet kan vara en farhåga. Det är mycket papper och dokument som ska lämnas in. Här ser möjligheterna att hantera detta väldigt olika ut beroende på om det är en större organisation med många anställda eller om det är en aktionsgrupp till exempel. Många av de engagerade i det civila samhället är ideellt arbetande och då kan efterfrågan på för stor administration förhindra att ekonomiskt stöd söks. Uppföljningsnivån måste följa en rimlighet. Viktigt med tydliga riktningar för uppföljningen. *Jespers power point-presentation bifogas mötesanteckningarna.*
5	**Inför tvärsamråd 29/9 – ”Demokratin 100 år, för vem?”** Jesper Svensson, regionutvecklare avdelning social hållbarhet 2021 är året då demokratin firar 100 år, genom att det i år är 100 år sedan både män och kvinnor fick rösta till riksdagen. Med anledning av det här genomför regeringen en nationell kraftsamling ”Demokratin 100 år”, där ett initiativ är Demokratistugan som turnerar runt om i landet.

	Årets tvärsamråd 29/9 kommer fokusera på den övergripande frågan om demokrati – för vem? Invigningen av Demokratistugan den 29 september är en del av tvärsamrådets program och utöver invigning, reflektioner med Peter Örn kommer det även äga rum en paneldiskussion till vilken beredningen för mänskliga rättigheters samråd har möjlighet att föreslå frågor till panelen. Samrådens frågor är tänkta att via Länsstyrelsen ställas till panelen. <u>Diskussion om frågor från samråd mänskliga rättigheter:</u> Hur gör vi demokratin tillgänglig för alla? Demokratin ska vara tillgänglig för varje människa, inte bara i röstningssammanhang utan också i de sammanhang där man kan påverka sin egen situation. Det handlar också om bred tillgänglighet efter flera aspekter, inte bara utifrån fysisk tillgänglighet. När kan man vara med i de sammanhang där man kan påverka sin egen situation? Många människor har idag tappat tilltron till demokratin. Vad är det viktigaste att arbeta med för att inte ännu fler ska tappa tilltron till demokratin? Varför deltar vissa människor inte? Vad gör att vi tappar engagemanget i det lilla? Läroprocess behövs kring vad demokrati är. Det handlar om både rättigheter och skyldigheter. <u>Jesper och Emma föreslår utifrån den här diskussionen följande frågor:</u> - Hur kan tillgängligheten öka gällande olika demokratiska forum? Med tillgänglighet avses fysisk-, informationsmässig-, språklig, kognitiv-, ekonomisk-, tillitsmässig tillgänglighet etc. - Det finns en ”uppgivenhet” där många tappat tilltron till det demokratiska systemet. Vad kan man göra så att fler inte tappar sin tilltro till demokratin och till de demokratiska institutionerna? - Många engagerar sig i det civila samhället vilket också är en ”demokratiskola”. Vilka deltar inte i det civila samhället och i det demokratiska samtalet. Hur når vi fler? - Hur kan vi få demokratiska värderingar att även genomsyra mer vardagliga situationer i familj, skola, arbetsliv och föreningar? Frågorna kommer sammanställas med frågor som beredningen för mänskliga rättigheters ytterligare fem samråd tar fram. *Jespers power point-presentation bifogas mötesanteckningarna.*

6	**Arbete mot våld i Västra Götalandsregionen – vad gör hälso- och sjukvården?** Ann Wolmar, utvecklingsledare Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer, VKV VKV bildades år 2009 och har i uppdrag att arbeta med utbildning, forskning, metodutveckling, information, samverkan och regionala medicinska riktlinjer inom områdena mäns våld mot kvinnor, våld i nära relation, sexuella övergrepp, hedersrelaterat våld och förtryck samt människohandel för sexuella ändamål. VKV har ett tydligt barnperspektiv i sitt uppdrag och i allt sitt arbete. På VKVs hemsida www.valdinararelationer.se finns mycket information att ta del av. VKV har fem stycken forskare på deltid. Dessa har bland annat tittat på det dödliga partnervåldet som ägt rum i vår region mellan åren 2000-2016. Forskningen baseras på de 58 domar som dessa fall lett fram till. En slutsats som kan dras av den här forskningen är att vi i hälso- och sjukvården behöver bli bättre på att uppmärksamma dessa signaler. I dessa fall hade både den som utövar våld och den som utsattes för våld, varit i kontakt med VGRs hälso- och sjukvårdsverksamheter innan händelsen. År 2018 fattade VGRs regionfullmäktige beslut om att all hälso- och sjukvårdspersonal i Västra Götaland ska gå en basutbildning om våld i nära relationer samt att den personal som gör hälso- och sjukvårdsbedömningar ska genomgå en metodutbildning om att ställa rutinmässiga frågor om våld till patienter. VKV kan se att det är ett högt signalvärde i att vi i VGR frågar om våld på rutin i hälso- och sjukvården. Ca 500 verksamheter i VGR har idag utbildats av VKV och patienter som kommer till hälso- och sjukvården i VGR är numera ganska vana vid att få frågor om våld. Hur kan vården fråga om våld på ett sätt så att personen förstår vad som åsyftas? Och hur arbetar VKV med att nå ut med frågor och information till människor som inte har svenska som modersmål? Frågor om våld finns översatta till 12 olika språk. I frågorna har VKV valt att skriva ut med ord vad fysiskt våld kan innebära; knuffar, sparkar, slag med mera. Samverkan sker också med exempelvis habiliteringen kring bildstöd. Allt material har också gåtts igenom utifrån ett intersektionellt perspektiv. I de fall tolk behövs är vägledningen att auktoriserad tolk ska användas, närstående ska inte användas som tolkar. Gärna ska tolk via telefon användas och i de fall som hederskontext misstänks ska tolk från annan region i landet användas. Allt för att göra det så tryggt och säkert som möjligt för individen som besöker vården.

	Mycket handlar om att skaffa sig kunskap. Hur kan vi i det civila samhället bidra till att sprida information om att VKV finns och dess uppdrag till de målgrupper vi möter? *Anns power point-presentation bifogas mötesanteckningarna.*
7	**Information från beredning mänskliga rättigheters sammanträde 11 juni 2021.** Ulla-Britt informerade. På beredningen för mänskliga rättigheters sammanträde 11 juni behandlades samverkansplattform Öppet Västra Götaland, utveckling av dialog med barn och unga i Västra Götaland, riktlinjer för Idéburet offentligt partnerskap, yttrande över Jämlikhetskommissionens betänkande ”En gemensam angelägenhet” med mera. Protokoll och handlingar för beredningen för mänskliga rättigheter finns att ta del av via följande länk: https://www.vgregion.se/politik/protokoll-och-handlingar/beredningar-utskott-och-kommitteer/beredningen-for-manskliga-rattigheter/
8	**På gång och utmaningar för organisationerna? (runda med några minuter/organisation)** Flertalet föreningar lyfte i rundan att det är en utmaning att hantera nuläget med återgången efter pandemin. Det kommer mycket förfrågningar om fysiska aktiviteter och det krävs funderingar kring att göra dessa fysiska aktiviteter säkra för alla inblandade. Antidiskrimineringsbyrån Väst: Föreningen undersöker under hösten hur det är att leva i Göteborg för dig som identifierar dig som HBTQI+ för att politikerna i Göteborg ska kunna fatta bra beslut i frågor som handlar om goda livsvillkor för hbtqi+ personer. Undersökningen är en uppföljning till rapporten Normbrytande liv i Göteborg - Lägesrapport om hbtq-personers livsvillkor 2014. Ett formulär används för undersökningen där du är helt anonym. Formuläret tar ca 5-10 minuter att fylla i och kommer att vara tillgängligt för ifyllnad hela hösten. Länken till formuläret är: https://forms.gle/xE23w4GnUdvd8iPCA. Själva rapporten ska vara klar till februari 2022. Antidiskrimineringsbyrån Väst planerar en programpunkt till MR-dagarna i Göteborg i december. Programpunkten heter ”Demokratins krympande utrymme för civilsamhället” och anordnas tillsammans med Ibn Rushd. Det går att läsa mer om programpunkten i MR-dagarnas programinformation: https://invitepeople.com/seminars/26021 Föreningen planerar en träff i november tillsammans med alla antidiskrimineringsbyråerna i landet med ansvarig minister Märta Stenevi,

	Regeringskansliet, DO, MUCF, Skolinspektionen och utredaren för det nya MR institutet för att diskutera arbetet mot diskriminering i Sverige. Amnesty International: Amnesty International driver tillsammans med RFSL kampanj för ny könstillhörighetslag som ger varje individ rätt att själv besluta om sitt juridiska kön. Stefan Löfvén lyfte i regeringsförklaringen 14 september 2021 att före mandatperiodens slut ska en ny, modern könstillhörighetslag kunna beslutas av riksdagen. Mycket fokus sker också för närvarande på aborträtten i USA. Individuell Människohjälp: Föreningen har startat en demokratikampanj #HjärtaDemokrati, vilken kommer att pågå ett år fram till valet 2022. Rent praktiskt är det IM:s lokalföreningar som kommer driva kampanjen och kampanjen kommer fokusera på vad demokrati innebär för människor, vad hotar demokratin samt lyfta vad IM gör för att stärka demokratin. Mer information om kampanjen finns på följande länk: https://www.imsweden.org/hjartademokrati/ Integrationsforum mot rasism/Antidiskrimineringsbyrån Fyrbodal: En hel del förfrågningar om fysiska utbildningar har kommit in och här blir det ett arbete att fundera på hur dessa kan hanteras på bästa sätt. Integrationsforum mot rasism och Antidiskrimineringsbyrån Fyrbodal arrangerar årligen en MR-dag. I år sker dagen den 22 oktober och har demokrati som tema. Information om MR-dagen bifogas som bilaga till mötesanteckningarna och dagen har en egen Facebook-sida där mer information går att ta del av: https://www.facebook.com/events/196304949043569/?ref=newsfeed Andra aktiviteter som har ägt rum är att ny logga och grafisk profil har tagits fram, samt diskussioner kring hur föreningen och antidiskrimineringsbyrån kan synas mer utåt. Arbete har också påbörjats med planering inför vårens aktiviteter, bland annat internationella kvinnodagen. MÄN Kongress kommer att hållas i Stockholm i oktober i fysiskt format. Fokus på kongressen kommer vara att försöka få ut verktyg/metoder i större utsträckning lokalt. Kampanjen ”En vecka fri från våld” kommer att arrangeras i höst från central nivå. RFSU Göteborg Till viss del kommer verksamheten att komma igång fysiskt igen, bland annat när det gäller aktiviteten ”Lättare svenska”. För vissa delar har det digitala formatet fungerat bättre än fysiskt och kommer troligtvis behållas digitalt, exempelvis sexualundervisning för unga. RFSU Göteborg har beviljats stöd av beredningen för mänskliga rättigheter för projektet ”SRHR genom deltagande-metoder”, som föreningen gärna berättar mer om när arbetet

	kommit lite längre. Projektet syftar till att genom dialog med människor med migrationsbakgrund undersöka hur de vill ha sin sexualundervisning för att denna ska nå målgruppen. <u>Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa Region Väst</u> Just nu sker intern omstrukturering i förening, där lokalföreningarna görs om till utskott. Under hösten kommer också fysiska konferenser att ske igen. Den första konferensen under hösten är Västkonferensen 2021 med tema ”Identitet och mening” som äger rum den 25 september. <u>Svenska Röda Korset</u> Svenska Röda Korset har ny ordförande sedan i maj. Behandlingscentret för krigsskadade och torterade i Göteborg har nytt avtal med VGR som sträcker sig till och med år 2026. Återgång från digitala till fysiska möten sker nu. I övrigt har föreningen just nu starkt fokus på situationen i Afghanistan och jordbävningen i Haiti, där det råder mycket oro bland människor som befinner sig i Sverige kring anhöriga. Svenska Röda Korset har mycket information på sin hemsida som kan spridas vidare. Bevakar också frågan om villkorad välfärd i Sverige.
9	**Övriga frågor** Inga övriga frågor behandlades.
10	**Är det några frågor från dagens möte som ska lyftas vidare till beredning mänskliga rättigheter via presidiet?** Inga frågor från dagens möte lyftes vidare till beredningen för mänskliga rättigheter via presidiet.
11	**Frågor till framtida samrådsmöten?** • <u>Vem tar stafettpinnen till nästa fördjupning?</u> Ett förslag är ”Rättigheter för människor som lever i hemlöshet” under ledning av Göteborgs Kyrkliga Stadsmission. Om annan organisation vill ta stafettpinnen för fördjupning till nästa möte, så går det bra att när som helst höra av sig till Emma. • <u>Övriga inspel till framtida samrådsmöten?</u> Samrådets föreningar är när som helst välkomna att höra av sig till Emma med tankar och förslag på frågor till framtida samrådsmöten. På kommande samrådsmöte 17 november kommer bland annat genomförandet av mål för social hållbarhet att diskuteras.

12	**Utcheckning, reflektion över dagens möte samt inspel om hur samrådet kan utvecklas framöver** <u>Synpunkter som lyftes i utcheckningsrundan var:</u> Effektiv användning av tid för dagens möte, mycket intressant att få ta del av VKVs arbete, finns det fler kunskapscentra i VGR som kan besöka samrådet framöver? Jättebra att samrådet tillfrågas om olika processer, till exempel revidering av policy för ekonomiskt stöd till det civila samhället. Deltagarnas tankar kring hur samrådets arbete eventuellt kan utvecklas framöver återkommer vi till på kommande möte. Mötets ordförande förklarade mötet avslutat och tackade alla deltagarna för deras engagemang.

Nästkommande möten:
2021-09-29, tvärsamråd, kl. 09:45 – 16:00 2021-11-17, samråd mänskliga rättigheter, kl. 13.00 - 16.00

Beredning för mänskliga rättigheter

Antecknat av,

Emma Broberg

Avdelning social hållbarhet

emma.broberg@vgregion.se

0768-091954